Постои негативен или позитивен дух или душевна состојба.

Негативен дух

Постои негативен и позитивен дух или душевна состојба. Тие се смешани во еден комплекс од што е составен свесниот и несвесниот дел од човекот. Зависи што е поизразено: позитивното или негативното.

Интересно е човек да се замисли и да анализира каков е духот во Југославија. Се разбира не е можно да се генализира: сликата овде што ќе се добие не е закон и како таква не е комплетна. Сепак таа ќе ни открие некои симптоми врз коишто човек вреди да се замисли. Примери има многу: весници, списанија и др. На пример ревијата «Арена». Во неа меѓу другото има една рубрика за писма од читатели и читателки кои бараат така душа-посестрима за љубов, брак и тн. и тн. Во тоа нема ништо лошо и срамно. Денес светов е таков што такви рубрики се социјална потреба. Но, ако ги прочитаме тие писма ќе видиме дека нивниот тон е воглавно некакво плачење над својата судбина, никаква самокритичност ниту капацитет на зрело размислување, пасифизам, негативна терминологија: «чекам љубов», «кој ќе ми даде утеха», «кој ќе ми даде срејќа . . .». Со чекање, со добивање од други не се постигнува ништо. Спомнатата рубрика и писма сведочат за негативниот паразитско-песимистичко-пасифистички дух на еден не мал дел од младите луѓе. Интересен систем. Тоа ли е оној социјалистички човек кој што се роди и израсна за изминативе триесет години на постоењето на југословенскиот самобитен социјализам?

Се знае дека детството во голем дел го формира човекот. Она што човек тогаш прочитал, слушнал, му сториле и стори ќе има одраз врз неговата иднина. Од детската литература гледаме дека на детето во голем дел му се сервираат приказни за заспани убавици, за кнезови од сказна, за скриени богатства до коишто упорниот авантурист ќе дојде и така на лесен начин ќе си ги наполни џеповите; во такви приказни се развива и култот на материјалните богатства, за пари — злато, скапоцени камења итн., — и со тоа се намаловажуваат духовните и интелектуални вредности.

Познато е или барем се мисли дека е познато она што е скриениот дел од човекот — неговата потсвест. Се мисли дека истата е слична на празна магнетофонска лента. Врз неа во тек на животот се регистрираат нашите и туѓите добри и лоши дела; нашите и туѓите добри и лоши зборови. Многу важно е значи таа посвест да биде воспитана за регистрирање врз неа позитивни елементи. Во тој смисол терминологијата има големо значење: добро би било потсвеста да биде така да се рече воспитувана со позитивни зборови зошто негативните зборови имаат лошо влијание врз неа, а значи и врз човекот. Потсвеста будно бдее ден и ноќ и регистрира сè:

ти. Еве еден страшен пример: весникот «Вјес
у сриједу» во еден свој број од ноември или
кември 1975 година објави меѓу другото еден
пис за некој Југословен кој работел во Запа
Германија ден и ноќ за што побрзо да спеч
пари и да се врати дома. Меѓутоа дознал д
кога е ноќе на работа жена му го изневерува
ватил на дело и ја заклал. Го осудиле на зат
а неговите три деца западногерманските вла
ги разделиле на германски семејства. Кога
срекниот излегол од затвор децата биле сос
отуѓени, го заборавиле јазикот, се погерманч
Таткото се вратил сам во Југославија и по е
година умрел како нотори пијаница. Овде
два елемента. Прво: се објавува трагедијата
еден печалбар и тоа како воспитна мерка н
лошо. Но, гледаме дека после паѓањето в зат
на човекот никаков југословенски конзулат
се заинтересирал за децата и трите деца како
се странци, напуштени од органите на власта
Југославија се доделени на германски семеј
За овој гест на одговорните конзулски прет
вители во Германија нема збор толку лош, з
биде достојно квалификуван. На светов н
најцрната и најзаостанатата држава така не
постапила со децата на еден свој граѓанин
странство! Вториот елемент е тој што од на
сот гледаме дека журналистот кој го напи
воопшто не е свесен за одговорноста на спом
тите конзулски претставители и за него тој п
блем воопшто не постои. Тоа значи дека она
станало со децата, спрема мерките на журна
тот ее сосема природно и нормално т. е. тоа з
чи дека конзулите служат за украс на Југо
вија во странство! Ете драги сонародници
ги чека вашите деца доколку по некоја несре
останат без вас кои сте нивни родители! На м
ние сме дека компетентните лица за ваква гр
ка (да не речеме злосторништво) имаат одгов
ност и како граѓани, и како функционери,
како човечки суштества. Слепиот журналист
ВУС во овој случај носи исто така еден дел
грешката.

Нашиов човек од оваа планета е секако
совршен. Точно е и сосема е сигурно дека т
бе нов подобар човек. Меѓутоа нови луѓе не
прават вака.

Нашинци кои одат дома на одмор ни кажу
ат дека таму дека секој трет збор бил ПА
Зар во триесет години градење социјализам с
тој збор кај нас луѓето го научија? Зар само
рите се таму критериум за мерење вредноста
еден човек? Зар само врз парите таму се баз
општеството, меѓучовечките односи, држава
Па тогаш каде е новото, во што се одликува
виот денешен човек од «стариот човек»?

Интересно би било некој да се замисли